

Obudowa Multimedialna Doradztwa Zawodowego Zawód Technik automatyk (311909)

Informacja zawodoznawcza do pracy z młodzieżą szkół
ponadpodstawowych i dorosłymi

Materiał został przygotowany w ramach projektu „Opracowanie wysokiej jakości multimedialnych informacji zawodoznawczych dla 141 zawodów szkolnictwa zawodowego” (nr POWR.02.14.00–00–1004 / 20) współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w odpowiedzi na konkurs „Przygotowanie i udostępnienie multimedialnych zasobów wspierających proces doradztwa edukacyjno-zawodowego (nr POWR.02.14.00-IP.02-00-001 / 20)”.

Informacja zawodoznawcza przeznaczona jest do pracy z młodzieżą szkół ponadpodstawowych i dorosłymi, w tym dla doradców zawodowych lub innych nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Informacja jest elementem zasobów multimedialnych wspierających proces doradztwa zawodowego.

Spis treści

Spis treści	3
Słownik.....	5
Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce	11
1. Struktura uczenia w Polsce.....	12
Wczesna edukacja i opieka.....	14
Szkolnictwo podstawowe.....	14
Szkolnictwo ponadpodstawowe.....	15
Szkolnictwo policealne	15
Kształcenie w rzemiośle.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Szkolnictwo wyższe.....	16
Kształcenie i szkolenie dorosłych.....	17
2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.....	17
Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych	18
Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów	20
Przygotowanie zawodowe dorosłych	21
Kwalifikacje nadawane poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego przez organy władz publicznych i samorządów zawodowych.....	21
Kwalifikacje rynkowe.....	21
Część II – informacje zawodoznawcze	23
1. Dane zawodoznawcze.....	23
Synteza zawodu – technik automatyk	23
Główne zadania zawodowe.....	23
Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie	24
Warunki pracy	24
Preferowane w zawodzie predyspozycje	25
Przeciwwskazania do rozpoczęcia pracy i kształcenia w danym zawodzie lub szkole	26

Plusy i minusy zawodu	27
Typowe dla zawodu miejsca pracy	28
Typowe dla zawodu stanowiska pracy	29
Wyposażenie stanowiska pracy technik automatyk – przykładowe przyrządy pomiarowe, narzędzia i urządzenia wykorzystywane w pracy ...	29
Ochronna odzież robocza	31
2. Możliwości kształcenia w zawodzie.....	32
Ścieżki uzyskiwania kwalifikacji w zawodzie – technik automatyk	32
Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – technik automatyk	34
3. Sytuacja zawodu na rynku pracy.....	35
Zapotrzebowanie	35
Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy	36
Zarobki.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Szkoly prowadzące kształcenie w zawodzie	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Wyniki egzaminów zawodowych.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część III – materiały pomocnicze.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą: ..	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
3. Prasa branżowa:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
4. Imprezy branżowe:.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Słownik

Zawód – stanowi źródło dochodów i oznacza zestaw zadań (czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wymagających kompetencji nabytych w toku uczenia się lub praktyki. W zawodach szkolnictwa branżowego zostały wyodrębnione kwalifikacje. Zawody mogą być jednokwalifikacyjne lub dwukwalifikacyjne.

Zadania zawodowe – to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu. Układ czynności zawodowych powiązany jednym celem działania kończącym się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. Jest to podstawowa jednostka aktywności zawodowej w ramach danego zawodu, stanowiąca logiczny zbiór czynności zawodowych o określonym celu i okresie realizacji, umożliwiającą sporządzenie opisu zawodu.

Szkoła ponadpodstawowa – to czteroletnie liceum ogólnokształcące, pięcioletnie technikum oraz trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typy szkół, do których uczęszcza się po zakończeniu edukacji na poziomie podstawowym. Szkoły ponadpodstawowe to również: trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku.

Liceum ogólnokształcące – typ ponadpodstawowej szkoły czteroletniej, której ukończenie daje wykształcenie średnie i umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Technikum – typ ponadpodstawowej szkoły pięcioletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminów zawodowych w danym zawodzie oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły trzyletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie daje wykształcenie zasadnicze branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie, a także dalsze kształcenie w branżowej szkole II (drugiego) stopnia kształcącej w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia lub w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych począwszy od klasy II (drugiej).

Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły dwuletniej, do której można uczęszczać po ukończeniu branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia. Ukończenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia daje wykształcenie średnie branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego w zawodzie nauczonym na poziomie technika, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie oraz uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. W technikum, w zawodzie dwukwalifikacyjnym, w większości przypadków pierwsza kwalifikacja jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole I (pierwszego) stopnia, natomiast druga kwalifikacja z technikum jest kwalifikacją

zawodową nauczaną w branżowej szkole II (drugiego) stopnia. Po ukończeniu branżowej szkoły II (drugiego) stopnia i po zdaniu egzaminu maturalnego, możliwa jest dalsza edukacja na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe – szkoły kształcące w zawodach szkolnictwa branżowego to: pięcioletnie technikum, trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna kształcąca w zależności od zawodu od 1 roku do 2,5 lat.

Egzamin maturalny – egzamin przeprowadzany dla absolwentów liceum ogólnokształcącego i technikum posiadających wykształcenie średnie lub dla absolwentów branżowej szkoły II (drugiego) stopnia posiadających wykształcenie średnie branżowe, umożliwiający uzyskanie świadectwa dojrzałości, które wraz z zaświadczeniem o wynikach egzaminu jest podstawowym kryterium przyjęcia absolwenta na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

Egzamin zawodowy – egzamin umożliwiający uzyskanie certyfikatu kwalifikacji zawodowej w zakresie jednej kwalifikacji, a w przypadku uzyskania certyfikatów kwalifikacji zawodowych ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiadania wykształcenia zasadniczego zawodowego, wykształcenia zasadniczego branżowego, wykształcenia średniego branżowego lub wykształcenia średniego – również dyplomu zawodowego.

Praktyczna nauka zawodu – rodzaj obowiązkowych zajęć edukacyjnych organizowanych przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w formie zajęć praktycznych oraz w formie praktyk

zawodowych, a w przypadku uczniów będących młodocianymi pracownikami – przez pracodawcę w ramach umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego w formie zajęć praktycznych. Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów i młodocianych w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców – również w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Kwalifikacja – w rozumieniu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji to określony zestaw efektów uczenia się – zgodnych z ustalonymi standardami – których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną instytucję.

Kwalifikacje można podzielić na:

- a. kwalifikacje pełne, które są nadawane wyłącznie w ramach systemu oświaty po ukończeniu określonych etapów kształcenia oraz w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po ukończeniu kształcenia specjalistycznego, studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz po uzyskaniu stopnia doktora w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;

- b. kwalifikacje cząstkowe – wszystkie kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, które nie są kwalifikacjami pełnymi. Kwalifikacje cząstkowe mogą być tworzone zarówno w systemach oświaty (kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie) i szkolnictwa wyższego (kwalifikacje podyplomowe), jak i poza nimi (kwalifikacje rynkowe i uregulowane).

Kwalifikacja w zawodzie – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza certyfikat kwalifikacji zawodowej wydany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie jednej kwalifikacji. Kwalifikacje w zawodzie wyodrębnione w ramach poszczególnych zawodów są opisane w podstawie programowej kształcenia w zawodach jako zestawy oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, pozwalający na samodzielne wykonywanie zadań zawodowych oraz kryteriów weryfikacji efektów kształcenia, czyli opisanych wymagań, które potwierdzą osiągnięcie efektów kształcenia w danej kwalifikacji.

Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy (KKZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie tej kwalifikacji.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia: podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efekty kształcenia

właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Europejska Rama Kwalifikacji (ERK) – to struktura poziomów kwalifikacji stanowiąca układ odniesienia dla krajowych ram kwalifikacji, umożliwiającą pośrednie porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach. Została ona przedstawiona w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady.

Polska Rama Kwalifikacji (PRK) – opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji, o których mowa w załączniku II (drugim) do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia Europejskich Ram Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1), sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się.

Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce

System oświaty w Polsce przewiduje różne poziomy i formy nauki. Po ukończeniu każdego etapu kształcenia uczeń samodzielnie lub wraz z rodzicami podejmuje decyzję o wyborze dalszej drogi kształcenia. Poniżej przedstawiamy schemat, który pokazuje, jakie są możliwości kształcenia w Polsce.

Schemat kształcenia w Polsce obowiązujący od 1 września 2019 r.:

1. Szkoła podstawowa

1.1. Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – 3 lata

1.1.1. Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – 2 lata

1.1.1.1. Szkoła policealna

1.1.1.2. Szkoła wyższa

1.1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.2. Liceum ogólnokształcące dla dorosłych

1.1.2.1. Szkoła policealna

1.1.2.2. Szkoła wyższa

1.1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.2. Liceum ogólnokształcące – 4 lata

1.2.1. Szkoła wyższa

1.2.2. Szkoła policealna

1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.3. Technikum – 5 lat

1.3.1. Szkoła wyższa

1.3.2. Szkoła policealna

1.3.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.4. Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy

1.4.1. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

Źródło: dostępny w Internecie pod tym linkiem:

doradztwo.ore.edu.pl/sciezka-ksztalcenia

1. Struktura uczenia w Polsce

Struktura uczenia w Polsce obejmuje:

1. wczesną edukację i opiekę

- a. placówki dla dzieci w wieku 0–3 lata: żłobki, kluby dziecięce;
- b. placówki dla dzieci w wieku 3–6 lat: przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego, punkty przedszkolne.

2. szkolnictwo podstawowe

- a. 8-letnią szkołę podstawową.

3. szkolnictwo ponadpodstawowe

- a. 4-letnie liceum ogólnokształcące,
- b. 5-letnie technikum,
- c. 3-letnią branżową szkołę I (pierwszego) stopnia,
- d. 2-letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- e. szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- f. 3-letnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy.

4. kształcenie w rzemiośle

- a. odbywa się na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, zawartej zgodnie z przepisami prawa pracy pomiędzy rzemieślnikiem a młodocianym pracownikiem.

5. szkolnictwo wyższe

- a. studia licencjackie,
- b. studia inżynierskie,
- c. uzupełniające studia magisterskie,
- d. jednolite studia magisterskie,
- e. studia doktorskie.

6. kształcenie dorosłych

- a. szkołę podstawową dla dorosłych (7 i 8 klasa),
- b. 4-letnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych,
- c. 2-letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- d. szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- e. kwalifikacyjne kursy zawodowe,
- f. kursy umiejętności zawodowych.

Wprowadzenie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia w miejsce zasadniczej szkoły zawodowej nastąpiło 1 września 2017 r.

Wprowadzenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia dla absolwentów branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia nastąpiło w roku szkolnym 2020 / 2021.

Nauka w Polsce jest obowiązkowa do ukończenia 18. roku życia.

W polskim systemie edukacji oddzielono obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18. roku życia.

Po ukończeniu szkoły podstawowej obowiązek nauki spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły

ponadpodstawowej lub realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Wczesna edukacja i opieka

Placówki dla dzieci w wieku 0–3 lata:

- a. żłobki,
- b. kluby dziecięce.

Uczęszczanie do żłobka jest nieobowiązkowe. Żłobki nie są częścią systemu edukacji, podlegają Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Placówki dla dzieci w wieku 3–6 lat:

- a. przedszkola,
- b. oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych,
- c. zespoły wychowania przedszkolnego,
- d. punkty przedszkolne.

Od września 2016 r. edukacja przedszkolna jest nieobowiązkowa dla dzieci w wieku 3–5 lat i obowiązkowa dla 6-latków. Każdy 4- i 5-latek ma prawo do miejsca w przedszkolu. Od września 2017 r. prawo to dotyczy także dzieci 3-letnich. Rodzice dzieci 6-letnich mają od roku szkolnego 2016 / 17 prawo wyboru – mogą posłać 6-latka do pierwszej klasy szkoły podstawowej lub pozwolić mu na kontynuację nauki w placówce wychowania przedszkolnego. Dzieci 7-letnie rozpoczynają obowiązkową naukę w klasie 1 szkoły podstawowej.

Szkolnictwo podstawowe

Nauka w 8-letniej szkole podstawowej obejmuje dwa etapy:

- a. klasy 1–3 (edukacja wczesnoszkolna),
- b. klasy 4–8, w których obowiązuje nauczanie w podziale na przedmioty.

Szkolnictwo ponadpodstawowe

Nowe typy szkół średnich (ponadpodstawowych):

- a. 4-letnie liceum ogólnokształcące,
- b. 5-letnie technikum,
- c. 3-letnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia,
- d. 2-letnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia,
- e. 3-letnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Uczniowie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia i technikum oraz branżowej szkoły II (drugiego) stopnia i szkoły policealnej przystępują w trakcie trwania nauki do egzaminów zawodowych w danym zawodzie, by uzyskać dyplom zawodowy.

Uczniowie liceum ogólnokształcącego i technikum mogą po ukończeniu szkoły przystąpić do egzaminu maturalnego. Umożliwia on uzyskanie świadectwa dojrzałości, a jego posiadanie stanowi warunek wstępu na studia wyższe. Możliwość taką będą też mieli uczniowie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia.

Szkolnictwo policealne

Ten etap kształcenia jest zaliczany w polskim systemie edukacji do szkolnictwa na poziomie średnim. Szkoły policealne są przeznaczone dla osób posiadających co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe. Ukończenie szkoły policealnej pozwala na uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie

kwalifikacji w zawodzie. Nauka w szkole policealnej w zależności od zawodu trwa od 1 roku do 2,5 lat.

Szkolnictwo wyższe

Programy kształcenia są realizowane przez dwa typy uczelni:

- a. uczelnie akademickie,
- b. uczelnie zawodowe.

Oba typy uczelni prowadzą studia I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia oraz jednolite studia magisterskie, natomiast jedynie uczelnie akademickie prowadzą studia III (trzeciego) stopnia (doktoranckie) i mają uprawnienia do nadawania tytułu doktora.

Studia mogą mieć dwie podstawowe formy organizacyjne: stacjonarną i niestacjonarną.

Czas trwania studiów I (pierwszego) stopnia to:

- a. 3–4 lata w przypadku tytułu zawodowego licencjata,
- b. 3,5–4 lata w przypadku tytułu zawodowego inżyniera.

Posiadanie tytułu licencjata lub inżyniera uprawnia do podjęcia studiów II (drugiego) stopnia. Studia II (drugiego) stopnia trwają od 1,5 roku do 2 lat w zależności od kierunku studiów.

Studia na wybranych kierunkach są prowadzone jako jednolite studia magisterskie, które trwają 4–6 lat. Studia I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia oraz jednolite magisterskie kończą się egzaminem dyplomowym, po zdaniu którego studenci otrzymują dyplom ukończenia studiów wyższych. Posiadanie tytułu magistra uprawnia do wykonywania danego zawodu i umożliwia wstęp na studia doktoranckie prowadzone

na uczelniach i placówkach naukowo-badawczych, trwające od 3 do 4 lat.

Kształcenie i szkolenie dorosłych

Kształcenie ustawiczne to kształcenie osób dorosłych, ma ono na celu stworzenie osobom dorosłym szans na uzupełnienie i poszerzenie wiedzy, zdobycie kwalifikacji i umiejętności do celów zawodowych i osobistych, przystosowanie się do zmieniających się technologii czy przygotowanie do zmiany pracy. Prowadzone i organizowane jest w publicznych i niepublicznych szkołach dla dorosłych, branżowych szkołach II (drugiego) stopnia i szkołach policealnych, a także w formach pozaszkolnych realizowanych przez publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego oraz publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe.

2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych

Uzyskiwanie kwalifikacji możliwe jest w różnych formach. Kwalifikacje nadawane są w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego, a podstawą prawną regulującą uzyskiwanie kwalifikacji są m.in. następujące akty prawne:

- a. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- b. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji,
- c. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- d. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,

- e. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego,
- f. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych,
- g. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego,
- h. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych

Technik automatyk jest zawodem, w którym wyodrębnione zostały dwie kwalifikacje: ELM.01. Montaż, uruchamianie i obsługiwanie układów automatyki przemysłowej oraz ELM.04. Eksploatacja układów automatyki przemysłowej. Zawód jest nauczany w 5 – letnim technikum na podbudowie 8 – letniej szkoły podstawowej.

Młodzież i dorośli mogą uzyskać tytuł technika uczęszczając na kwalifikacyjne kursy zawodowe z zakresu kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie technik automatyk .

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą być prowadzone przez szkoły w zakresie zawodów, w których kształcą oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do tej samej branży.

Po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego, absolwenci kursu mogą przystąpić do egzaminu zawodowego w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie celem uzyskania certyfikatu kwalifikacji zawodowej.

Warunkiem uzyskania dyplomu zawodowego jest zdanie egzaminów ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiadanie właściwego dla danego zawodu poziomu wykształcenia.

Kwalifikacje w zawodzie można także uzyskać w trybie tzw. eksternistycznych egzaminów zawodowych, do których mogą przystąpić osoby, które co najmniej dwa lata kształciły się lub co najmniej dwa lata pracowały w danym zawodzie. Możliwość taka dotyczy większości kwalifikacji zawodowych (poza przede wszystkim zawodami z branży opieki zdrowotnej).

Egzamin zawodowy w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie przeprowadzany jest w tym samym terminie i na tych samych zasadach zarówno dla uczniów i absolwentów szkół, jak i dla słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy eksternów (osób, które chcą potwierdzić swoje kwalifikacje zawodowe nabyte w trakcie pracy lub po co najmniej 2 latach kształcenia w danym zawodzie).

Egzaminy zawodowe prowadzą Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (OKE).

Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów

Od września 2019 roku szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może zaoferować uczniowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych zawodów, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

W szkole przygotowanie do nabycia dodatkowych umiejętności zawodowych, podobnie jak przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, może być realizowane w wymiarze wynikającym z różnicy między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej / wyodrębnionych w zawodzie określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

Jeżeli dla danego zawodu przewidziano dodatkowe umiejętności zawodowe, ich katalog ujęty jest w załączniku 33 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Dla zawodu technik automatyk, przewidziano umiejętność dodatkową „Programowanie sterowników PLC”, w której zakres wchodzi:

- a. pisanie programu do sterownika PLC,
- b. testowanie programów do sterowników PLC.

Przygotowanie zawodowe dorosłych

Przykładem procesu prowadzącego do uzyskania kwalifikacji jest przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane przez instytucje rynku pracy. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. 2018 poz. 1265 z późn. zm.) przygotowanie zawodowe dorosłych stanowi formę praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowaną bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Ten instrument aktywizacji musi być realizowany zgodnie z programem przygotowania zawodowego obejmującym nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej oraz zakończyć się egzaminem zawodowym.

Kwalifikacje nadawane poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego przez organy władz publicznych i samorządów zawodowych

Do tej grupy należą kwalifikacje nadawane przez ministrów, szefów urzędów centralnych, instytutów badawczo-rozwojowych (m.in. Urząd Dozoru Technicznego, Transportowy Dozór Techniczny, Instytut Spawalnictwa, Urząd Regulacji Energetyki, Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego) i innych podmiotów (np. izby rzemieślnicze, samorządy zawodowe). Podstawą prawną regulującą uzyskiwanie tego rodzaju kwalifikacji są ustawy lub rozporządzenia, które regulują ich uzyskiwanie.

Kwalifikacje rynkowe

Kwalifikacje rynkowe to nieuregulowane przepisami prawa kwalifikacje, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej po zgłoszeniu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Kwalifikacje rynkowe ujęte zostały w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK) znajdującym się pod tym linkiem: kwalifikacje.gov.pl

Kwalifikacje rynkowe są formą potwierdzania kwalifikacji istotnych z punktu widzenia potrzeb rynku pracy i gospodarki. Możliwość ta pojawiła się w Polsce dopiero w 2015 r., kiedy została wprowadzona ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Część II – informacje zawodoznawcze

1. Dane zawodoznawcze

Synteza zawodu – technik automatyk

Technik automatyk montuje elementy i zespoły sterowania elektrycznego oraz elementy i zespoły sterowania pneumatycznego i hydraulicznego. Wykonuje połączenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne części i podzespołów zgodnie ze schematami połączeń oraz uruchamia zmontowane urządzenia i systemy technologiczne. Dokonuje oceny stanu technicznego stosowanych elementów i podzespołów, wykonuje naprawy elementów i urządzeń automatyki przemysłowej, nadzoruje pracę urządzeń automatyki, diagnozuje nieprawidłowości ich działania, usuwa usterki. Technik automatyk programuje, konfiguruje parametry i testuje działanie programów sterowników PLC oraz obsługuje stanowiska zrobotyzowane.

Do zawodu technik automatyk (kwalifikacja pełna) przypisany jest IV (czwarty) poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

Główne zadania zawodowe

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik automatyk powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1. w zakresie kwalifikacji ELM.01. Montaż, uruchamianie i obsługiwanie układów automatyki przemysłowej:
  - a. montowania układów automatyki przemysłowej,
  - b. uruchamiania układów automatyki przemysłowej,

- c. obsługi układów automatyki przemysłowej.
2. w zakresie kwalifikacji ELM.04. Eksploatacja układów automatyki przemysłowej automatyki przemysłowej:
- d. organizowania prac związanych z konserwacją, diagnostyką i naprawą układów automatyki przemysłowej,
  - e. wykonywania czynności związanych z konserwacją układów automatyki przemysłowej,
  - f. wykonywania czynności związanych z diagnostyką i naprawą układów automatyki przemysłowej.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie

W zawodzie technik automatyk wyodrębniono jedną kwalifikację:

- Oznaczenie kwalifikacji: E L M kropka zero jeden. Nazwa kwalifikacji: Montaż, uruchamianie i obsługiwanie układów automatyki przemysłowej. Poziom P R K: trzy.
- Oznaczenie kwalifikacji: E L M kropka zero cztery. Nazwa kwalifikacji: Eksploatacja układów automatyki przemysłowej. Poziom P R K: cztery

Do kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie technik automatyk (kwalifikacje cząstkowe) przypisany jest odpowiednio 3 i 4 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Warunki pracy

Po zdobyciu zawodu będziesz pracował / pracowała:

- a. w halach produkcyjnych, biurach (technologicznych, konstrukcyjnych),
- b. na wolnym powietrzu,
- c. w zmiennych warunkach atmosferycznych,
- d. w systemie jednozmianowym lub wielozmianowym (w zależności od miejsca zatrudnienia),
- e. wykorzystując specjalistyczne narzędzia oraz maszyny,
- f. w środowisku narażonym na hałas, promieniowanie związane z procesami spawalniczymi, drgania.

Preferowane w zawodzie predyspozycje

W zawodzie technik automatyk preferowane są następujące predyspozycje:

1. w kategorii wymagań fizycznych:
  - a. sprawność fizyczna,
  - b. sprawność manualna.
2. w kategorii sprawności sensomotorycznych:
  - a. umiejętność logicznego i abstrakcyjnego myślenia,
  - b. łatwość uczenia się,
  - c. dociekliwość,
  - d. umiejętność analizowania faktów i wyciągania wniosków,
  - e. wyobraźnia przestrzenna,
  - f. znajomość języków obcych (angielski, niemiecki).
3. w kategorii sprawności i zdolności:
  - a. ostrość wzroku,
  - b. rozróżnianie barw,
  - c. koordynacja wzrokowo–ruchowa,
  - d. spostrzegawczość.

4. w kategorii cech osobowościowych
- a. umiejętność pracy w zespole oraz pracy samodzielnej,
  - b. komunikatywność,
  - c. zdolność koncentracji uwagi,
  - d. potrzeba ustawicznego uczenia się i podnoszenia kwalifikacji,
  - e. zainteresowanie problematyką techniczną,
  - f. determinacja w dążeniu do założonych celów,
  - g. cierpliwość i zdolność opanowania emocji,
  - h. odpowiedzialność, systematyczność, dokładność,
  - i. umiejętność planowania i organizowania pracy własnej i zespołowej,
  - j. umiejętność kierowania zespołem,
  - k. umiejętność radzenia sobie ze stresem i pracą pod presją osób i czasu,
  - l. umiejętność rozwiązywania problemów.

Przeciwwskazania do rozpoczęcia pracy i kształcenia w danym zawodzie lub szkole

Do przeciwwskazań wykonywania zawodu technik automatyk należą:

1. płaskostopie i żylaki kończyn dolnych,
2. nadmierne pocenie się rąk,
3. zawroty głowy,
4. epilepsja,
5. wady wzroku, których nie można skorygować szklami optycznymi,
6. wady kręgosłupa,
7. choroby stawów,
8. cukrzyca,
9. lęk wysokości,

10. nadwrażliwość,
11. zaburzenia równowagi,
12. niepełnosprawność ruchowa.

Plusy i minusy zawodu

Plusy:

1. duże zapotrzebowanie rynku pracy na automatyków,
2. możliwość ciągłego doskonalenia zawodowego poprzez poznawanie nowych technologii oraz nowych urządzeń produkcyjnych,
3. bezpośredni kontakt z nowoczesnymi procesami produkcyjnymi i nowymi technologiami,
4. wykonywanie prac z wykorzystaniem różnorodnych elementów i urządzeń automatyki przemysłowej stosowanych w różnych branżach przemysłowych,
5. udział w branżowych szkoleniach organizowanych m.in. przez producentów maszyn i dostawców programów sterujących nimi,
6. współpraca z firmami oraz klientami zgłaszającymi zapotrzebowanie na elementy i urządzenia automatyki oraz programy sterowania nimi,
7. możliwość wykonywania zamówień dla klientów spoza Polski lub podjęcia pracy zagranicą,
8. możliwość założenia własnej działalności gospodarczej w zakresie montażu, uruchamiania, serwisowania i naprawiania urządzeń automatyki.

Minusy:

1. praca w środowisku narażonym na hałas, zapylenie, zabrudzenie,

2. kontakt ze środkami chemicznymi, w tym z alergenami,
3. praca zmianowa,
4. wyjazdy poza miejsce zamieszkania (delegacje) związane z montażem, uruchamianiem, serwisowaniem i naprawą automatycznych urządzeń przemysłowych,
5. praca pod presją czasu i osób.

Typowe dla zawodu miejsca pracy

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie technik automatyk może podejmować pracę w:

1. zakładach przemysłowych przy montażu, instalowaniu, konserwacji i eksploatacji układów automatyki przemysłowej w charakterze specjalisty, mistrza bądź kierownika zmiany lub jako kierownik do spraw utrzymania ruchu,
2. zakładach remontujących układy automatyki przemysłowej jako kierownik warsztatu, technik laborant i technik ds. pomiarów,
3. zakładach produkujących urządzenia automatyki przemysłowej w charakterze mistrza, technologa, technika laboranta lub technika ds. pomiarów,
4. komunikacji jako mistrz działu remontowego układów automatyki przemysłowej, inspektora kontroli technicznej, konserwatora elementów, podzespołów i zespołów automatyki przemysłowej,
5. firmach świadczących usługi z zakresu montażu, pomiarów i remontów układów automatyki przemysłowej,
6. firmach świadczących usługi z zakresu montażu sterowania nowoczesnymi układami napędowymi opartymi na falownikach, przekaźnikach, stycznikach,
7. biurach projektowych i konstrukcyjnych jako asystent projektanta.

Absolwent może otworzyć własną działalność gospodarczą.

Typowe dla zawodu stanowiska pracy

Do typowych stanowisk pracy w tym zawodzie należą:

1. technik monter
2. kontroler jakości
3. przedstawiciel handlowy
4. asystent projektanta
5. automatyk dyżurny
6. asystent konstruktora
7. technik ds. pomiarów urządzeń automatyki przemysłowej
8. technik laborant
9. technik serwisu
10. brygadzysta lub mistrz zespołów montażu, instalowania, konserwacji i obsługi przemysłowych urządzeń
11. technik utrzymania ruchu
12. programista sterowników PLC
13. specjalista do spraw kontroli technicznej
14. konserwator urządzeń i sprzętu automatyki przemysłowej
15. specjalista do spraw dystrybucji i serwisu urządzeń automatyki przemysłowej
16. technolog.

Wyposażenie stanowiska pracy

Narzędzia:

1. lutownica kolbowa, lutownica na gorące powietrze (HotAir), pensety,

2. zestaw narzędzi monterskich zawierający narzędzie do obróbki przewodów elektrycznych: nóż monterski, cęgi do cięcia przewodów, cęgi do ściągania izolacji, cęgi do zaciskania końcówek,
3. zestawy narzędzi izolowanych,
4. zestaw podstawowych narzędzi monterskich,
5. zaciskarka tulejek i konektorów,
6. rezystor dekadowy,
7. rezystor suwakowy,
8. zestawy kluczy płaskich, oczkowych, imbusowych, klucz dynamometryczny,
9. zestawy wkrętaków z różnymi końcówkami, wkrętak dynamometryczny,
10. zasilacze, generatory,
11. zaciskarka tulejek i konektorów,
12. programowalne sterowniki PLC, bezdotykowe panele operatorskie HMI,
13. komputer ze specjalistycznym oprogramowaniem do projektowania, programowania, symulacji i wizualizacji sterowania procesami technologicznymi,
14. zespół redukcyjno-filtrujący z zaworem odcinającym,
15. blok rozdzielający do sprężonego powietrza,
16. siłownik jednostronnego i dwustronnego działania,
17. zestaw zaworów sterowanych mechanicznie, elektrycznie i ciśnieniem,
18. przekaźnik pneumoelektryczny,
19. elementy techniki podciśnienia (przyssawki pneumatyczne, generatory podciśnienia),

20. regulator pneumatyczny.

Aparatura kontrolno-pomiarowa:

1. mostek RLC (do pomiaru rezystancji, indukcyjności i pojemności),
2. oscyloskop, oscyloskop przenośny,
3. mierniki wielkości elektrycznych: multimetr amperomierz cęgowy, watomierz, częstotliwościomierz, wskaźnik napięcia,
4. miernik parametrów instalacji elektrycznej, wskaźnik ciągłości połączeń,
5. mierniki wielkości fizycznych: ciśnienia, wilgotności, drgań, siły, prędkości obrotowej, poziomu dźwięku,
6. ultradźwiękowy miernik wycieku sprężonego powietrza,
7. tester lokalnej sieci przemysłowej LAN.

Ochronna odzież robocza

Do artykułów ochronnych niezbędnych na stanowisku pracy należą:

1. odzież robocza (np. kombinezony, fartuchy, obuwie),
2. ochrony słuchu (wkładki, nauszники lub hełmy przeciwhałasowe),
3. okulary ochronne i osłony twarzy,
4. ochrony dróg oddechowych, obejmujące sprzęt oczyszczający powietrze z zanieczyszczeń i z zapyleń.

Ponadto na wyposażeniu stanowiska pracy powinna się znaleźć:

1. apteczka.

2. Możliwości kształcenia w zawodzie

Ścieżki uzyskiwania kwalifikacji w zawodzie – technik automatyk

Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego przewiduje możliwość kształcenia w zawodzie technik automatyk w 5–letnim technikum – od roku szkolnego 2019/2020 oraz w 2–letniej branżowej szkole II (drugiego) stopnia (na podbudowie 3–letniej branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia – od roku szkolnego 2020/2021. Od 1 września 2020 r. przewidziano możliwość kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych w zakresie kwalifikacji ELM.01. Montaż, uruchamianie i obsługiwanie układów automatyki przemysłowej oraz ELM.04. Eksploatacja układów automatyki przemysłowej.

Podczas nauki umiejętności praktyczne uczeń zdobywa w firmach prowadzących działalność związaną z projektowaniem, montażem, serwisem i naprawą urządzeń i instalacji automatyki i robotyki, warsztatach szkolnych oraz w zakładach zajmujących się montażem, serwisem oraz eksploatacją maszyn i urządzeń automatyki i robotyki, w tym również za granicą, w których może odbywać praktyczną naukę zawodu.

Kwalifikację w zawodzie technik automatyk można także uzyskać poprzez korzystanie z oferty kwalifikacyjnych kursów zawodowych w ramach kwalifikacji ELM.04. Eksploatacja układów automatyki przemysłowej automatyki przemysłowej. Istnieje również możliwość przygotowania do wykonywania poszczególnych zadań zawodowych takich, jak np. montowanie układów automatyki przemysłowej i uruchamianie układów automatyki przemysłowej poprzez korzystanie z oferty kursów umiejętności zawodowych.

Ścieżka 1. Dla młodzieży szkół ponadpodstawowych i dla dorosłych:

Aby uzyskać zawód technika automatyka należy ukończyć kwalifikacyjny kurs zawodowy z kwalifikacji E L M kropka zero jeden Montaż, uruchamianie i obsługiwanie układów automatyki przemysłowej oraz zdać egzamin zawodowy z tej kwalifikacji. Należy również ukończyć kwalifikacyjny kurs zawodowy z kwalifikacji E L M kropka zero cztery Eksploatacja układów automatyki przemysłowej oraz zdać egzamin zawodowy z tej kwalifikacji. Dodatkowo niezbędne jest posiadanie wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

Ścieżka 2. Dla osób dorosłych:

Aby uzyskać zawód technika automatyka należy posiadać dwa lata kształcenia w zawodzie lub dwa lata pracy w zawodzie. Dodatkowo należy posiadać wykształcenie średnie lub średnie branżowe. Spełniając te warunki można podejść do egzaminów eksternistycznych zawodowych z kwalifikacji E L M kropka zero jeden Montaż, uruchamianie i obsługiwanie układów automatyki przemysłowej oraz E L M kropka zero cztery Eksploatacja układów automatyki przemysłowej. Uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu prowadzi do uzyskania zawodu technika automatyka.

Ścieżka 3. Dla uczniów branżowych szkół I (pierwszego) stopnia:

Aby uzyskać zawód technika automatyka należy ukończyć szkołę branżową pierwszego stopnia trwającą trzy lata w zawodzie automatyk oraz zdać egzamin z kwalifikacji E L M kropka zero jeden Montaż, uruchamianie i obsługiwanie układów automatyki przemysłowej. Uzyskuje się w ten sposób zawód automatyka. Aby uzyskać zawód technika automatyka, należy ukończyć dodatkowo branżową szkołę

drugiego stopnia w zawodzie technik automatyk, która trwa dwa lata, jest to szkoła z maturą oraz zdać egzamin zawodowy z kwalifikacji E L M kropka zero cztery Eksploatacja układów automatyki przemysłowej. Alternatywną ścieżką dla szkoły branżowej drugiego stopnia jest ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego z kwalifikacji E L M kropka zero cztery Eksploatacja układów automatyki przemysłowej oraz zdanie odpowiedniego egzaminu.

Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – technik automatyk

Kursy i szkolenia doszkalające

Każdy technik automatyk powinien ustawicznie doskonalić własne umiejętności zawodowe. Automatyka jest dziedziną, która rozwija się bardzo dynamicznie. Gwałtownie zwiększa się jej zastosowanie nie tylko w przemyśle, ale także w każdej innej dziedzinie życia. Urządzenia domowe są również coraz bardziej zautomatyzowane. Postęp techniczny wymusza na techniku automatyku konieczność ciągłego rozwoju zawodowego i zdobywania nie tylko wyspecjalizowanej wiedzy z zakresu automatyki, ale również wiedzy związanej z dziedzinami pokrewnymi (mechatronika, elektronika, informatyka, robotyka).

Kwalifikacje rynkowe można zdobywać poza szkołą poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju kursach i szkoleniach organizowanych przez firmy szkoleniowe, pracodawców i stowarzyszenia, a także zdobywając wiedzę i umiejętności samodzielnie lub podczas pracy zawodowej.

Dodatkowe kwalifikacje cząstkowe można zdobywać kontynuując naukę w szkołach dla dorosłych, na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub

potwierdzić poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych w drodze egzaminów eksternistycznych.

Absolwenci branżowej szkoły II stopnia oraz absolwenci technikum, po uzyskaniu świadectwa dojrzałości, będą mogli kontynuować naukę na studiach wyższych.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu technik automatyk są:

1. uprawnienia elektryczne do eksploatacji, montażu i konserwacji urządzeń elektrycznych kat. E,
2. doświadczenie zawodowe,
3. znajomość technicznego języka obcego (głównie angielski i niemiecki),
4. prawo jazdy,
5. obsługa programów pakietu Microsoft Office oraz wybranych programów specjalistycznych,
6. umiejętność programowania różnych sterowników programowalnych i paneli operatorskich,
7. wiedza z zakresu dziedzin pokrewnych automatyce.

3. Sytuacja zawodu na rynku pracy

Zapotrzebowanie

Zawód technik automatyk jest jednym z bardziej perspektywicznych zawodów. Na osoby posiadające kwalifikacje technika automatyka jest i będzie coraz większe zapotrzebowanie, wynikające z gwałtownego rozwoju automatyzacji i robotyzacji zarówno w dużych, jak i małych przedsiębiorstwach. Coraz większe zapotrzebowanie na techników automatyków zgłaszają koncerny międzynarodowe posiadające swoje

zakłady w Polsce. Małe przedsiębiorstwa, w tym przedsiębiorstwa jednoosobowe, zainteresowane są zatrudnieniem techników automatyków na umowę-zlecenie do prac związanych z modernizacją, konserwacją i naprawą posiadanego parku maszynowego.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy jest określana corocznie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w drodze obwieszczenia i uwzględnia dane Instytutu Badań Edukacyjnych opracowane m.in. na podstawie statystyki publicznej, danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Systemu Informacji Oświatowej oraz po zasięgnięciu opinii rad sektorowych do spraw kompetencji i Rady Programowej do spraw kompetencji, o których mowa w ustawie o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, a także ministrów właściwych dla zawodów szkolnictwa branżowego.

Źródła danych wykorzystywane do stworzenia prognozy:

- badanie Głównego Urzędu Statystycznego,
- dane systemu ubezpieczeń społecznych,
- wyniki monitorowania losów absolwentów szkół wyższych,
- wyniki badań rynku pracy zleczanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- dane z portali zatrudnieniowych,
- informacje pochodzące z krajowych i wojewódzkich strategii rozwoju.

Prognoza ma na celu ułatwienie finansowania kształcenia zawodowego na odpowiednim poziomie, a przez to zmniejszenie skutków nadmiernego finansowania zawodów nadwyżkowych. Zgodnie z ustawą – Prawo oświatowe, jest również wykorzystywana m.in. przez wojewódzkie rady rynku pracy, w realizacji zadań nałożonych ustawą o promocji zatrudnienia, polegających na wydawaniu opinii co do zasadności kształcenia w danym zawodzie.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego została opublikowana obwieszczeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy publikowane corocznie w terminie do dnia 1 lutego danego roku.

Prognoza zbiera w całość różne źródła opisujące tendencje na rynku pracy w odniesieniu do strategii rozwoju państwa i regionów. Ma na celu dostarczenie takich informacji, by można było kształtować i dopasowywać ofertę szkolnictwa branżowego w sposób właściwy do potrzeb krajowego i wojewódzkiego rynku pracy, a ukazywać się ma corocznie, do 1 lutego danego roku.

W dokumencie można znaleźć uporządkowany alfabetycznie wykaz zawodów szkolnictwa branżowego, na które – ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa – prognozowane jest szczególne zapotrzebowanie na krajowym rynku pracy. W zestawieniu znajdują się również dane dotyczące rynku pracy w poszczególnych województwach dla zawodów, dla których prognozowane jest duże i umiarkowanie duże zapotrzebowanie na pracowników.

Według prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego zawód technik automatyk nie znalazł się wśród zawodów, dla których, ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa, jest prognozowane szczególne zapotrzebowanie na pracowników na krajowym rynku pracy.

Aktualne zapotrzebowanie na pracowników w zawodzie technik automatyk można sprawdzić w przygotowywanej corocznie prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego można znaleźć na stronie internetowej pod tym linkiem: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/prognoza-zapotrzebowania-na-pracownikow-w-zawodach-szkolnictwa-branzowego>.

W prognozie z roku 2023 zidentyfikowano 33 zawody o szczególnym znaczeniu na krajowym rynku pracy:

1. Automatyk, 731107
2. Betoniarz-zbrojarz, 711402
3. Cieśla, 711501
4. Dekarz, 712101
5. Elektromechanik, 741201
6. Elektryk, 741103
7. Kierowca mechanik, 832201
8. Mechanik-monter maszyn i urządzeń, 723310
9. Mechatronik, 742118
10. Monter izolacji przemysłowych, 712403
11. Monter konstrukcji budowlanych, 711102

12. Monter nawierzchni kolejowej, 711603
13. Monter stolarki budowlanej, 712906
14. Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, 814209
15. Operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych, 834209
16. Operator maszyn i urządzeń w gospodarce odpadami, 313211
17. Operator obrabiarek skrawających, 722307
18. Technik automatyk , 311909
19. Technik automatyk sterowania ruchem kolejowym, 311407
20. Technik budowy dróg, 311216
21. Technik dekarstwa, 311221
22. Technik elektroenergetyk transportu szynowego, 311302
23. Technik elektryk, 311303
24. Technik energetyk, 311307
25. Technik gospodarki odpadami, 325515
26. Technik izolacji przemysłowych, 311608
27. Technik mechanik, 311504
28. Technik mechatronik, 311410
29. Technik programista, 351406
30. Technik robotyk, 311413
31. Technik spawalnictwa, 311516
32. Technik montażu i automatyki stolarki budowlanej, 311222
33. Technik transportu kolejowego, 311928

Zawód technik automatyk w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym rynku pracy.

W prognozie zapotrzebowania według danych GUS na rok szkolny 2022 / 2023 dla zawodu technik automatyk zapotrzebowanie na pracowników przedstawia się następująco:

- Liczba jednostek, które wykazały zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 2050,
- Liczba zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 9045,
- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 731,
- Liczba poszukiwanych pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 1683,
- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników na umowę zlecenie w zawodach zgodnie z KZSZ – 17,
- Liczba poszukiwanych pracowników na umowę zlecenie zgodnie z KZSZ – 46,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 432,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 1871,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 246,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 2376,
- Liczba jednostek, które planują zwolnienia pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 3,
- Liczba pracowników – planowane zwolnienia w zawodach zgodnie z KZSZ – 3.

Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców – monterzy instalacji budowlanych, prognoza na rok 2023, według powiatów:

- duża nadwyżka poszukujących pracy – znalezienie pracy może być szczególnie trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – brak.
- nadwyżka poszukujących pracy – znalezienie pracy może być trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – brak.
- równowaga popytu i podaży – liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia (podaż i popyt zrównoważą się) – reszta kraju.
- deficyt poszukujących pracy – nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje będzie niewielka – 91 powiatów.
- duży deficyt poszukujących pracy – zdecydowanie nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje będzie niewielka – cztery powiaty.
- brak oceny – brak prognozy ze względu na ograniczone występowanie zawodu na rynku pracy lub brak informacji potrzebnych do sporządzenia prognozy – osiem powiatów.

Zarobki

Wynagrodzenie (2023 r.) osób pracujących w zawodzie technik automatyk jest zróżnicowane i zawiera się z reguły w przedziale od 4720 zł do 6850 zł brutto miesięcznie według źródła pod tym linkiem:

<https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-technik-automatyk>.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód technik automatyk uzależniony jest od:

- Wielkość zakładu pracy,
- Staż pracy Szczegółowy zakres zadań,
- Posiadanych umiejętności,
- Region Polski,
- Rodzaj pracodawcy (prywatny, publiczny),
- Sytuacja na lokalnym rynku pracy.

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z polecanych źródeł danych. Polecane źródła danych:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS pod tym linkiem:

<https://stat.gov.pl>

Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia

Informacji na temat zatrudnienia szukaj na:

1. pracuj.pl
2. goldenline.pl
3. praca.pl
4. praca.gov.pl

5. praca.money.pl

6. praca.gratka.pl

Portale branżowe:

1. automatykab2b.pl

2. automatyka.pl

3. e-automatyka.pl

4. portalautomatyki.pl

5. automatykaonline.pl

4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół

Dane statystyczne, ogólne informacje dotyczące szkół możesz znaleźć w opracowaniach Głównego Urzędu Statystycznego „Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2022 / 2023”.

Szkoły prowadzące kształcenie w zawodzie

Informację o szkołach prowadzących kształcenie w tym zawodzie na terenie całego kraju znajdziesz pod tymi linkami:

- <https://rspo.gov.pl>
- <https://infozawodowe.men.gov.pl>

Szkoły kształcące w zawodzie technik automatyk w roku szkolnym 2022 / 2023 pod tymi linkami:

- [kujawsko-pomorskie](#)
- [podlaskie](#)
- [mazowieckie](#)
- [lubelskie](#)
- [podkarpackie](#)

- [małopolskie](#)
- [świętokrzyskie](#)
- [śląskie](#)
- [łódzkie](#)
- [opolskie](#)
- [dolnośląskie](#)
- [lubuskie](#)
- [wielkopolskie](#)
- [zachodniopomorskie](#)
- [pomorskie](#)
- [warmińsko-mazurskie](#)

Wyniki egzaminów zawodowych

W trakcie nauki w szkole uczniowie zdają egzamin zawodowy. Zdany egzamin oraz ukończenie szkoły dają tytuł technik automatyk .

Aby zdać egzamin zawodowy, należy uzyskać:

1. z części pisemnej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania,
2. z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Wynik egzaminu zawodowego ustala i przekazuje komisja okręgowa.

Wyniki szczegółowe dla kwalifikacji ELM.01. i ELM.04. na podstawie opublikowanego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy w 2022 roku.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji ELM.01. Montaż, uruchamianie i obsługiwanie układów automatyki przemysłowej, zawody: 731107 – Automatyk, 311909 – technik automatyk:
  - a. liczba osób przystępujących do egzaminu:
    - i. część pisemna: 1164,
    - ii. część praktyczna: 1158,
    - iii. cały egzamin: 1157;
  - b. zdawalność:
    - i. część pisemna: 96,39%,
    - ii. część praktyczna: 93,44%,
    - iii. cały egzamin: 91,36%.
2. Dla kwalifikacji ELM.04. Eksploatacja układów automatyki przemysłowej, zawody: 311909 – technik automatyk:
  - a. liczba osób przystępujących do egzaminu:
    - i. część pisemna: 1,
    - ii. część praktyczna: 1,
    - iii. cały egzamin: 1;
  - b. zdawalność:
    - i. część pisemna: 100%,
    - ii. część praktyczna: 100%,
    - iii. cały egzamin: 100%.

Zdawalność egzaminu z podziałem na uczniów, absolwentów, eksternów i osoby, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe w kwalifikacjach ELM.01. i ELM.04..

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji ELM.01.:

- a. kursanci:
  - i. część pisemna: 100%,
  - ii. część praktyczna: 69,6%,
  - iii. cały egzamin: 72,7%.
- b. uczniowie:
  - i. część pisemna: 96,3%,
  - ii. część praktyczna: 93,9%,
  - iii. cały egzamin: 91,7%.

2. Dla kwalifikacji ELM.04.:

- a. eksterni:
  - i. część pisemna: 100%,
  - ii. część praktyczna: 100%,
  - iii. cały egzamin: 100%;

Źródło: na podstawie Sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy oraz egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w 2022 roku, Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Część III – materiały pomocnicze

1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:

- a. [Zintegrowana Platforma Edukacyjna](#),
- b. [Opisy zawodów](#),
- c. [Portal Infozawodowe](#),
- d. [Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- e. [Centrum Informatyczne Edukacji](#),
- f. [Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych](#),
- g. [Ministerstwo Edukacji Narodowej – szkolnictwo branżowe](#),
- h. [Doradztwo edukacyjno-zawodowe Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- i. [Portal Europejskich Służb Zatrudnienia \(EURES\)](#),
- j. [Wortal Publicznych Służb Zatrudnienia](#),
- k. [Zintegrowany System Kwalifikacji](#),
- l. [Instytut Badań Edukacyjnych](#).

2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:

- a. podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego technik automatyk (311909),
- b. klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego),

- c. informator o egzaminie zawodowym – technik automatyk (311909),
- d. obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy publikowane corocznie w terminie do dnia 1 lutego danego roku.

3. Prasa branżowa:

- a. magazyn „Control Engineering Polska”,
- b. miesięcznik „Automatyka”,
- c. kwartalnik naukowo-techniczny „Pomiary Automatyka Robotyka”,
- d. „Informator Rynkowy Automatyki”,
- e. magazyn „Automatyka Podzespoły Aplikacje”,
- f. czasopismo „Elektrotechnik AUTOMATYK”,
- g. portal AutomatykaOnline.pl.

4. Imprezy branżowe:

- a. Międzynarodowe Targi Automatyki i Pomiarów AUTOMATICON w Warszawie,
- b. Targi przemysłowe ITM Industry Europe w Europe w Poznaniu,
- c. Międzynarodowe Targi Obróbki, Magazynowania i Transportu Materiałów Sypkich i Masowych – SYMAS w Krakowie,
- d. Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG w Katowicach,
- e. Targi EMO MILANO w Kielcach,

f. Targi Przemysłowej Techniki Pomiarowej oraz Badań
Nieniszczących CONTROL-TECH w Kielcach.